

220**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 14 lutego 2008 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013, zwanej dalej „pomocą”, w tym:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

- 1) tryb składania wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność;
- 3) szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa, na podstawie której jest przyznawana pomoc, zwana dalej „umową”;
- 4) kategorie siły wyższej i wyjątkowe okoliczności, inne niż wymienione w przepisach rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1974/2006”, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy.

§ 2. Pomoc jest przyznawana:

- 1) gminie;
- 2) instytucji kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego;
- 3) kościołowi lub innemu związkowi wyznaniowemu na operacje, w ramach których są ponoszone koszty określone w § 4 ust. 1 pkt 5, 12, 15 i 16;
- 4) organizacji pozarządowej o statusie organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.²⁾), której cele statutowe są zbieżne z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013.

§ 3. 1. Pomoc jest przyznawana na operację spełniającą wymagania określone w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013, zwanym dalej „Programem”, zapewniającą osiągnięcie i zachowanie celów działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem:

- 1) niefinansowaną z udziałem innych środków publicznych, z wyłączeniem przypadku współfinansowania:
  - a) z krajowych środków publicznych będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w ramach Programu Operacyjnego Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
  - b) z Funduszu Kościelnego,

- c) ze środków własnych jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.³⁾);

2) realizowaną w miejscowości należącej do:

- a) gminy wiejskiej lub
- b) gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 000 mieszkańców, lub
- c) gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 000 mieszkańców.

2. Pomoc jest przyznawana, jeżeli:

- 1) operacja będzie realizowana w jednym albo dwóch etapach;
- 2) złożenie wniosku o płatność pośrednią, będącą refundacją kosztów kwalifikowalnych przyznawaną po zrealizowaniu pierwszego etapu operacji, nastąpi w terminie 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy — w przypadku gdy etap ten nie jest etapem końcowym;
- 3) zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność ostateczną, będącą refundacją kosztów kwalifikowalnych przyznawaną po zrealizowaniu całej operacji, nastąpi w terminie:
  - a) 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy — w przypadku operacji realizowanej w dwóch etapach,
  - b) 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy — w przypadku operacji realizowanej w jednym etapie— nie później jednak niż do dnia 30 czerwca 2015 r.;
- 4) płatność ostateczna będzie obejmować nie mniej niż 25 % łącznej planowanej kwoty pomocy.

§ 4. 1. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji części, związanych z realizacją operacji, kosztów:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków;
- 2) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów małej architektury;
- 3) budowy, przebudowy lub remontu obiektów sportowych, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji, przeznaczonych do użytku publicznego;

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1462 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 94, poz. 651.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791 i Nr 140, poz. 984.

- 4) zakupu towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych lub tradycyjnych zawodów;
  - 5) związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego;
  - 6) urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
  - 7) budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury turystycznej;
  - 8) zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości;
  - 9) rewitalizacji budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
  - 10) zakupu i odnawiania obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
  - 11) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
  - 12) odnawiania elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków;
  - 13) wyburzenia i rozbiórki zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie — w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych w pkt 1—12;
  - 14) zakupu materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich;
  - 15) zakupu sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji;
  - 16) ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1, uznaje się za koszty kwalifikowalne, jeżeli:
- 1) zostały poniesione:
    - a) w formie rozliczenia bezgotówkowego,
    - b) po dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne, nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2007 r.;
  - 2) dostawy, roboty budowlane i usługi, związane z realizacją operacji, zostały nabyte w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, a postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zostało wszczęte po dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy.
3. W przypadku przyznania pomocy, do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty kwalifikowalne poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy.
4. Refundacji podlegają koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjenta, w wysokości nieprzekraczającej 75 % tych kosztów, z tym że dla jednej miejscowości — nie więcej niż 500 000 zł w okresie realizacji Programu.
5. Wysokość pomocy nie może być wyższa niż 500 000 zł, także w przypadku operacji realizowanej w więcej niż jednej miejscowości, z tym że kwotę tę dzieli się proporcjonalnie do kosztów realizacji w każdej z tych miejscowości.
6. Wysokość pomocy przyznanej na realizację jednej operacji nie może być niższa niż 25 000 zł, według kalkulacji kosztów określonych we wniosku o przyznanie pomocy.
- § 5. 1. Do kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 16, zalicza się koszty w wysokości nieprzekraczającej 10 % pozostałych kosztów kwalifikowalnych, obejmujące koszty:
- 1) przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w tym:
    - a) kosztorysów,
    - b) projektów architektonicznych lub budowlanych,
    - c) ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,
    - d) dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
    - e) wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
    - f) usług geodezyjno-kartograficznych,
    - g) usług rzeczoznawcy majątkowego;
  - 2) opłat za patenty lub licencje;
  - 3) sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego i związane z kierowaniem robotami budowlanymi;
  - 4) przygotowania innych dokumentów niezbędnych do realizacji operacji.
2. Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także podatek od towarów i usług (VAT), na zasadach określonych w art. 71 ust. 3 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.).

§ 6. 1. Ustalenia kryterium regionalnego opartego na mierzalnym wskaźniku i uwzględniającym specyfikę województwa oraz terminu i miejsca składania wniosków o przyznanie pomocy dokonuje właściwy organ samorządu województwa i podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego i co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu wojewódzkim.

2. Ustalenia początku terminu składania wniosków o przyznanie pomocy dokonuje właściwy organ samorządu województwa, z tym że termin ten nie może być wyznaczony wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w ust. 1.

3. Termin składania wniosków o przyznanie pomocy nie może być krótszy niż 14 dni i dłuższy niż 60 dni.

§ 7. 1. Wniosek o przyznanie pomocy składa się bezpośrednio w miejscu określonym w § 6 ust. 1.

2. W terminie określonym w § 6 ust. 3, każdy z wnioskodawców może złożyć jeden wniosek o przyznanie pomocy.

§ 8. 1. Postępowanie w sprawie przyznania pomocy prowadzi właściwy organ samorządu województwa.

2. Załatwianie spraw związanych z przyznawaniem pomocy, w tym dokonywanie czynności w ramach postępowania w sprawie przyznania pomocy, z wyłączeniem spraw, o których mowa w § 6 ust. 1 i 2 oraz w § 14 ust. 1 i 2, może być dokonywane przez upoważnionych przez właściwy organ samorządu województwa pracowników urzędu marszałkowskiego albo wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną.

3. W przypadku udzielenia upoważnienia, o którym mowa w ust. 2, wojewódzkiej samorządowej jednostce organizacyjnej, zwanej dalej „samorządową jednostką”, właściwy organ samorządu województwa podaje informację o takim upoważnieniu na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, a ogłoszenie, o którym mowa w § 6 ust. 1, jest umieszczane na stronie internetowej tej jednostki.

§ 9. Złożenie wniosku o przyznanie pomocy potwierdza się na piśmie. Potwierdzenie, które zawiera datę i godzinę złożenia wniosku, jest opatrzone pieczęcią urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki i podpisane przez osobę przyjmującą ten wniosek.

§ 10. 1. Wniosek o przyznanie pomocy zawiera w szczególności:

- 1) numer identyfikacyjny, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, nadany wnioskodawcy;
- 2) nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 3) opis operacji;
- 4) plan finansowy operacji;
- 5) informacje o załącznikach;

6) oświadczenia lub zobowiązania wnioskodawcy związane z pomocą;

7) zestawienie rzeczowo-finansowe operacji.

2. Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się wymienione w formularzu tego wniosku załączniki, w tym:

1) plan odnowy miejscowości, zawierający w szczególności:

- a) charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja,
- b) inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości,
- c) ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja,
- d) opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji;

2) uchwałę:

- a) zebrania wiejskiego lub rady dzielnicy, lub rady osiedla w sprawie przyjęcia planu odnowy miejscowości podjętą dla każdej miejscowości, w której będzie realizowana operacja, a w przypadku gdy w danej miejscowości nie została powołana rada dzielnicy lub rada osiedla — rady miasta,
- b) rady gminy w sprawie zatwierdzenia planu odnowy miejscowości.

3. W przypadku sołectw obejmujących kilka miejscowości, plan odnowy miejscowości i uchwała, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, może obejmować wszystkie miejscowości położone na obszarze sołectwa.

4. Formularz wniosku o przyznanie pomocy udostępnia się na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w § 6 ust. 1.

§ 11. 1. Jeżeli złożony wniosek o przyznanie pomocy jest wypełniony nieprawidłowo lub zawiera braki, wzywa się wnioskodawcę, na piśmie, do usunięcia nieprawidłowości lub braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

2. Jeżeli wnioskodawca pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, nie usunął wszystkich nieprawidłowości lub braków w terminie, wzywa się go ponownie, na piśmie, do usunięcia pozostałych nieprawidłowości lub braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

3. Jeżeli wnioskodawca pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, nie usunął w terminie żadnego lub wszystkich nieprawidłowości lub braków, pomocy nie przyznaje się, o czym wnioskodawcę informuje się na piśmie, podając przyczyny nieprzyznania pomocy.

4. Złożony wniosek o przyznanie pomocy może być zmieniany przez wnioskodawcę, przez wprowadzenie dodatkowych pozycji w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, wyłącznie w zakresie wynikającym z wezwań, o których mowa w ust. 1 lub 2.

§ 12. 1. Wniosek o przyznanie pomocy jest rozpatrywany w terminie 3 miesięcy od upływu terminu określonego w § 6 ust. 3.

2. Wezwanie wnioskodawcy do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy do czasu wykonania przez wnioskodawcę tych czynności.

§ 13. 1. W trakcie rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy dokonuje się ich oceny, przyznając planowanej operacji punkty.

2. O przyznaniu pomocy decyduje suma uzyskanych punktów, przyznanych na podstawie następujących kryteriów:

- 1) jeżeli podstawowy dochód podatkowy gminy, w której jest planowana realizacja operacji w przeliczeniu na 1 mieszkańca, obliczany zgodnie z przepisami o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kształtuje się na poziomie:
  - a) nie więcej niż 75 % średniej krajowej — 2 punkty,
  - b) powyżej 75 % średniej krajowej i nie więcej niż 100 % średniej krajowej — 1 punkt,
  - c) powyżej średniej krajowej — 0 punktów;
- 2) jeżeli bezrobocie w powiecie, na obszarze którego jest położona gmina, w której jest planowana realizacja operacji, w okresie ostatnich 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy było:
  - a) wyższe od średniej w województwie — 2 punkty,
  - b) równe ze średnią w województwie — 1 punkt,
  - c) niższe od średniej w województwie — 0 punktów;
- 3) kryterium regionalne — 2 punkty;
- 4) jeżeli wnioskowana kwota dofinansowania operacji na każdym etapie jej realizacji wynosi nie więcej niż 50 % kosztów kwalifikowalnych operacji — 1 punkt.

3. W pierwszej kolejności pomoc przyznaje się na operacje, które uzyskały największą liczbę punktów.

4. W przypadku operacji o tej samej liczbie punktów o kolejności przyznania pomocy decyduje niższa wartość podstawowego dochodu podatkowego gminy przypadająca na 1 jej mieszkańca.

5. W przypadku operacji o tej samej liczbie punktów i identycznej wartości podstawowego dochodu podatkowego gminy przypadającego na 1 mieszkańca o kolejności przyznania pomocy decyduje data i godzina wpływu wniosku o przyznanie pomocy.

6. Po dokonaniu oceny wniosków sporządza się listę operacji w kolejności uzyskanych przez nie punktów zawierającą określenie wnioskodawcy oraz tytuł operacji.

7. Pomoc może być przyznana na:

- 1) maksymalnie 3 operacje w każdej gminie, które uzyskały największą liczbę punktów na podstawie wniosków złożonych w terminie określonym w § 6 ust. 3;
- 2) operacje, które uzyskały co najmniej 3 punkty.

§ 14. 1. Zatwierdzenia listy operacji, o której mowa w § 13 ust. 6, dokonuje właściwy organ samorządu województwa.

2. Umowy są zawierane przez właściwy organ samorządu województwa w kolejności wynikającej z listy operacji, o której mowa w § 13 ust. 6, w ramach dostępnych środków w danym roku w tym województwie.

3. Niezwłocznie po zatwierdzeniu, o którym mowa w ust. 1, wyznacza się wnioskodawcy, na piśmie, termin zawarcia umowy, nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

4. W przypadku gdy wnioskodawca nie stawiał się w wyznaczonym terminie w celu zawarcia umowy, pomocy nie przyznaje się, chyba że wnioskodawca stawiał się w celu podpisania umowy i podpisał ją w innym terminie:

- 1) uzgodnionym przed upływem wyznaczonego w wezwaniu terminu albo
- 2) wyznaczonym wnioskodawcy i nie dłuższym niż 21 dni od dnia, na który został wyznaczony poprzedni termin zawarcia umowy.

5. W przypadku nieprzyznania pomocy na podstawie ust. 4, informuje się o tym wnioskodawcę, na piśmie, podając przyczyny nieprzyznania pomocy.

§ 15. 1. Umowę zawiera się na formularzu opracowanym przez samorząd województwa, zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i udostępnionym na stronach internetowych urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki.

2. Poza postanowieniami określonymi w art. 23 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, umowa może zawierać inne postanowienia dotyczące realizacji operacji, w szczególności zobowiązania beneficjenta dotyczące:

- 1) osiągnięcia celu operacji i jego zachowania przez 7 lat od dnia dokonania przez agencję płatniczą płatności ostatecznej;
- 2) ograniczeń lub warunków w zakresie:
  - a) przenoszenia własności lub posiadania rzeczy nabytych w ramach realizacji operacji lub sposobu ich wykorzystywania,

- b) sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą;
- 3) umożliwienia przeprowadzenia kontroli związanych z przyznaną pomocą;
- 4) przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą;
- 5) informowania o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy.

3. Zmiana umowy w zakresie zobowiązań beneficjenta określonych w ust. 2 pkt 1 jest nieważna.

§ 16. 1. Zabezpieczeniem należytego wykonania przez beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest weksel niezpełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu udostępnionym przez właściwy organ samorządu województwa albo samorządową jednostkę.

2. Weksel wraz z deklaracją wekslową, o których mowa w ust. 1, są podpisywane przez beneficjenta w obecności upoważnionego pracownika urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki. Weksel wraz z deklaracją wekslową są składane w siedzibie urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki w dniu zawarcia umowy.

§ 17. 1. Warunki wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy określa się w umowie, z tym że środki te mogą być wypłacone, jeżeli beneficjent:

- 1) zrealizował operację lub jej etap, w tym poniósł związane z tym koszty;
- 2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;
- 3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.

2. Jeżeli beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków, o których mowa w ust. 1, środki finansowe z tytułu pomocy mogą być wypłacone w części dotyczącej operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane zgodnie z tymi warunkami, jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną.

§ 18. Tryb wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy określa się w umowie, z tym że wypłata ta następuje po złożeniu wniosku o płatność.

§ 19. 1. Informację o miejscu składania wniosków o płatność właściwy organ samorządu województwa podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki.

2. Do wniosku o płatność dołącza się wymienione w formularzu tego wniosku załączniki.

3. Wniosek o płatność składa się bezpośrednio w miejscu wskazanym przez właściwy organ samorządu województwa.

4. Przepis § 9 stosuje się odpowiednio do wniosku o płatność.

§ 20. 1. Jeżeli złożony wniosek o płatność jest wypełniony nieprawidłowo lub zawiera braki, wzywa się beneficjenta, na piśmie, do usunięcia nieprawidłowości lub braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

2. Jeżeli beneficjent pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, nie usunął nieprawidłowości lub braków w wyznaczonym terminie, wzywa się ponownie beneficjenta, na piśmie, do ich usunięcia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

3. Jeżeli beneficjent, pomimo ponownego wezwania, nie usunął nieprawidłowości lub braków, rozpatruje się wniosek o płatność w zakresie, w jakim został wypełniony, oraz na podstawie dołączonych do niego dokumentów.

4. W trakcie rozpatrywania wniosku o płatność można wzywać beneficjenta, na piśmie, do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

§ 21. 1. Wypłaty środków finansowych dokonuje się niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność, nie później jednak niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

2. Do trybu rozpatrywania wniosków o płatność stosuje się przepis § 12 ust. 2.

§ 22. W uzasadnionych przypadkach właściwy organ samorządu województwa może wyrazić zgodę na:

- 1) przeniesienie przez beneficjenta własności lub posiadania nabytych dóbr objętych operacją, jeżeli przeniesienie to nastąpi na rzecz jego jednostki organizacyjnej lub jednostki, która spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz przejmie ona zobowiązania dotychczasowego beneficjenta;
- 2) zmianę przeznaczenia nabytych przez beneficjenta dóbr, wyremontowanych lub wybudowanych budynków lub budowli w całości lub w części, jeżeli nowy sposób ich wykorzystania nie naruszy celów i zakresu działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem.

§ 23. 1. Obliczania i oznaczania terminów związanych z wykonywaniem czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy i wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy dokonuje się zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego dotyczącymi terminów.

2. Termin wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy i wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego, z wyłączeniem czynności określonych w § 7 ust. 1 i § 19 ust. 3.

§ 24. 1. Kategoriami siły wyższej i wyjątkowymi okolicznościami, innymi niż wymienione w przepisach rozporządzenia nr 1974/2006, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy, są:

- 1) wywłaszczenie części nieruchomości związanej z operacją, jeżeli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy;
- 2) katastrofa naturalna powodująca trwałe uszkodzenie nieruchomości lub obiektów będących przedmiotem operacji;
- 3) wypadki lub awarie skutkujące zniszczeniem budynków, budowli lub innego mienia w stopniu uniemożliwiającym ich dalsze używanie zgodnie z założonym celem operacji;
- 4) kradzieże mienia będącego przedmiotem operacji, z wyłączeniem kradzieży, które nastąpiły na skutek niezachowania należytej staranności przez beneficjenta.

2. Tryb postępowania podmiotów w razie wystąpienia okoliczności siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy, określa się w umowie.

§ 25. Poza okolicznościami siły wyższej i wyjątkowymi okolicznościami, o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1974/2006 oraz w § 24 ust. 1, beneficjent nie jest obowiązany do zwrotu pomocy w części dotyczącej operacji, która została zrealizowana zgodnie z warunkami określonymi w umowie, jeżeli cel operacji został osiągnięty i zachowany.

§ 26. W przypadku działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem, ze względu na istotę tego działania:

- 1) następca prawny wnioskodawcy nie może wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy;
- 2) nie przyznaje się pomocy następcy prawnemu beneficjenta.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *M. Sawicki*